

Istraživanje o strukturi zarada

Sektor za statistiku stanovništva i društvene statistike
Odsjek tržišta rada
Federalni zavod za statistiku

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

- [1. Kontakt](#)
- [2. Ažuriranje metapodataka](#)
- [3. Statistički prikaz](#)
- [4. Mjerna jedinica](#)
- [5. Referentni period](#)
- [6. Ovlašti institucija](#)
- [7. Povjerljivost](#)
- [8. Politika objavljivanja](#)
- [9. Učestalost diseminacije](#)
- [10. Dostupnost i jasnoća](#)
- [11. Upravljanje kvalitetom](#)
- [12. Relevantnost](#)
- [13. Tačnost i pouzdanost](#)
- [14. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja](#)
- [15. Usklađenost i uporedivost](#)
- [16. Trošak i opterećenje](#)
- [17. Revizija podataka](#)
- [18. Statistička obrada](#)
- [19. Komentar](#)

S.01 Kontakt

S.01.1	Organizacija za kontakt	FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU
S.01.2	Jedinica u organizaciji za kontakt	Sektor za statistiku stanovništva i društvene statistike - Odsjek tržišta rada
S.01.3	Ime osobe za kontakt	Emina Šabanadžović
S.01.4	Funkcija osobe za kontakt	stručni savjetnik za statistiku plaća i troškova rada
S.01.5	Poštanska adresa osobe za kontakt	Zelenih beretki 26, 71 000 - Sarajevo
S.01.6	Adresa elektronske pošte osobe za kontakt	emina.sabanadzovic@fzs.ba
S.01.7	Broj telefona osobe za kontakt	+ 387 33 407 027
S.01.8	Broj telefaksa osobe za kontakt	+ 387 33 226 151

S.02 Ažuriranje metapodataka

S.02.1	Posljednja certifikacija metapodataka	18.02.2025.
S.02.2	Posljednje objavljivanje metapodataka	25.02.2025.
S.02.3	Posljednje ažuriranje metapodataka	25.02.2025.

S.03 Statistički prikaz

S.03.1 Opis podataka

Istraživanje o strukturi zarada ima za cilj dobijanje i izračun procjene podataka o prosječnim zaradama za referentni mjesec i referentnu godinu, kao i prosječnim zaradama po satu rada prema individualnim karakteristikama zaposlenih kao i prema karakteristikama poslovnog subjekta u kojem zaposleni rade.

Istraživanje o strukturi zarada, prema Regulativama, provodi se u četvorogodišnjoj dinamici. Referentna godina je jedinstvena za sve zemlje članice EU. Jedinstvena referentna godina omogućava uporedivost podataka dobijenih ovim istraživanjem sa ostalim zemljama.

S.03.2 Sistem klasifikacija

- Klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010, koja sadržajno i strukturno u potpunosti odgovara EU statističkoj klasifikaciji djelatnosti NACE Rev. 2, uporedivoj sa Klasifikacijom djelatnosti Ujedinjenih naroda (ISIC Rev.4),
- Klasifikacija zanimanja u FBiH 2008, koja sadržajno i strukturno u potpunosti odgovara Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji zanimanja (ISCO - 08),
- Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED – 2011),

S.03.3 Obuhvat sektora

Jedinice izvještavanja u ovom istraživanju su aktivni poslovni subjekti - pravne osobe sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH iz područja djelatnosti B-S, KD BiH 2010, koji zapošljavaju 10 i više zaposlenih.

Podaci se prikupljaju za pravne osobe kao cjelinu, a ne prema pripadajućim jedinicama u sastavu.

Jedinice posmatranja su zaposleni u poslovnim subjektima koji su primili plaću za oktobar referentne godine, bez obzira na tip ugovora koji su imali sa poslodavcem (zaposleni na određeno ili neodređeno vrijeme).

S.03.4 Statistički pojmovi i definicije

Putem Istraživanja o strukturi zarada prikupljaju se podaci o bruto plaćama i drugim primanjima zaposlenih osoba za cijelu referentnu godinu i za oktobar referentne godine. Podaci se prikupljaju pojedinačno po zaposlenim osobama u poslovnim subjektima izabranom u uzorak iz koga se i zaposleni biraju putem uzorka.

Pod pojmom **zaposleni** u ovom istraživanju podrazumijevaju se osobe koje su u oktobru 2022. godine imale zasnovan radni odnos sa poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme, bez obzira na to da li su radile puno ili kraće od punog radnog vremena. Da bi zaposleni bio uključen u Istraživanje o strukturi zarada neophodno je da je primio plaću za oktobar mjesec 2022. godine. Zaposleni koji nisu primili plaću za oktobar mjesec nisu bili predmet posmatranja u ovom istraživanju. Nisu obuhvaćene zaposlene osobe u poslovnim subjektima sa manje od 10 zaposlenih, kao ni zaposleni u području djelatnosti A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov.

Pod **najvišom završenom školom** podrazumijeva se vrsta škole čijim je završavanjem osoba stekla najviši stepen obrazovanja i diplomu, redovnim školovanjem ili školovanjem koje zamjenjuje redovnu školu.

Zanimanje prema radnom mjestu se odnosi na vrstu posla koju osoba obavlja na radnom mjestu. Zanimanje ne mora biti u vezi sa stepenom obrazovanja ili specijalizacijom zaposlenog nego se veže za konkretan posao koji obavlja osoba, npr. pravnik koji pruža taksi usluge po zanimanju je taksista, a ne pravnik.

Razvrstavanje poslovnih subjekata na **privatnu i javnu svojinu** izvršeno je na osnovu pretežne strukture vlasništva. Ukoliko je učešće privatnog kapitala u poslovnom subjektu veće od 50%, smatra se da je poslovni subjekat u privatnoj svojini, a ukoliko je učešće privatnog kapitala manje od 50%, smatra se da je poslovni subjekat u državnoj svojini.

Godišnju zaradu čine: bruto plaće za rad sa punim, kraćim od punog ili dužim od punog radnog vremena (prekovremeni rad), zaostale isplate ili razlike plaća, dodaci za dežurstva, za rad noću i rad u smjenama, rad nedjeljom i praznikom, naknade plaća za neizvršene sate rada (godišnji odmor, plaćeno odsustvo, praznici, bolovanja do 30 dana, odsustvo zbog stručnog usavršavanja, zastoje u radu koji nije nastao krivicom zaposlenog), naknade troškova prevoza za dolazak na posao i odlazak sa posla, naknade za ishranu u toku rada-topli obrok, regres, otpremnine, posmrtnine itd..

U godišnje zarade nisu uključene naknade: za bolovanja duža od 30 dana, za vrijeme provedeno na službenom putu u zemlji i inostranstvu, za smještaj i ishranu tokom rada i boravka na terenu, za štetu zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja i sl. Takođe, u zarade nisu uključena ni primanja ostvarena za rad u inostranstvu.

Medijana godišnje zarade predstavlja središnju vrijednost svih godišnjih zarada zaposlenih koje su poredane po veličini - od najniže do najviše, pri čemu 50% zaposlenih ostvaruje zaradu manju od navedenog iznosa, dok ostalih 50% ima veću zaradu od medijalne.

Bonusi (bonusi koji se ne isplaćuju svakog meseca) obuhvataju bonuse isplaćene na osnovu periodičnih i završnih računa, trinaestu plaću, jubilarne nagrade, regres za korištenje godišnjeg odmora, otpremnine zaposlenima pri odlasku u penziju ili za čijim je radom prestala potreba i sl. Bonusi se u obrascu prikupljaju odvojeno u dvije kategorije: bonusi koji se isplaćuju u bruto iznosu (trinaesta plaća, jubilarne nagrade i sl.) i ostali bonusi na koje se ne plaćaju porezi i doprinosi (regres, otpremnine, posmrtnine i sl.).

Broj dana godišnjeg odmora predstavlja broj dana godišnjeg odmora na koji je zaposleni imao pravo u referentnoj godini, bez obzira na to da li su ti dani iskorišteni ili ne.

Mjesečna zarada obuhvata bruto plaće i naknade plaća koje su isplaćene za oktobar 2022. godine, bez obzira na to u kom mjesecu su isplaćene, kao i ostala primanja zaposlenih (oporeziva i neoporeziva). U mjesečnu zaradu su uključeni i dodaci za prekovremeni rad, kao i dodaci za smjenski ili noćni rad, rad nedjeljom i praznicima.

Medijana mjesečne zarade predstavlja središnju vrijednost svih mjesečnih zarada zaposlenih koje su poredane po veličini - od najniže do najviše, pri čemu 50% zaposlenih ostvaruje zaradu manju od navedenog iznosa, dok ostalih 50% ima veću zaradu od medijalne.

Ukupan broj plaćenih sati rada predstavlja ukupan broj sati za oktobar referentne godine za koje je zaposlenom isplaćena plaća. Pod plaćenim satima podrazumijevaju se izvršeni, neizvršeni, kao i plaćeni prekovremeni sati rada. Neizvršeni sati su plaćeni sati koje zaposleni nije radio zbog: godišnjeg odmora, praznika, bolovanja do 30 dana, profesionalne obuke i dr.

Broj plaćenih prekovremenih sati rada predstavlja broj plaćenih sati koje je zaposleni, na zahtjev poslodavca, radio duže od ugovorenog radnog vremena.

Prosječna zarada po satu definiše se kao količnik mjesečne zarade isplaćene zaposlenom za oktobar referentne godine i plaćenih sati rada za navedeni mjesec.

Platni jaz između žena i muškaraca predstavlja procentualno učešće razlike između prosječne zarade po satu zaposlenih muškaraca i žena u prosječnoj zaradi po satu muškaraca.

Učešće zaposlenih sa niskim zaradama u ukupnom broju zaposlenih definiše se kao udio onih zaposlenih koji zarađuju dvije trećine ili manje od medijane zarade po satu u ukupnom broju zaposlenih.

S.03.5 Statistička jedinica

Izveštajne jedinice u ovom istraživanju su poslovni subjekti - pravne osobe (preduzeća, ustanove i druge organizacije), sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH.

Podaci se prikupljaju za pravne osobe kao cjelinu, a ne prema pripadajućim jedinicama u sastavu.

S.03.6 Statistička populacija

Izveštajne jedinice su pravne osobe iz svih područja djelatnosti od B do S KD BiH 2010 koje (u referentnoj godini) u prosjeku imaju 10 i više zaposlenih.

Jedinice posmatranja su zaposleni u poslovnim subjektima koji su primili plaću za oktobar referentne godine, bez obzira na tip ugovora koji su imali sa poslodavcem (zaposleni na određeno ili neodređeno vrijeme).

S.03.7 Referentno područje

Federacija Bosne i Hercegovine

S.03.8 Vremenski obuhvat

Istraživanje o strukturi zarada se provodi u četvorogodišnjoj dinamici, prema zahtjevima EU. Prvo istraživanje ove vrste u Federaciji BiH provedeno je u 2023. godini za referentnu 2022. godinu.

S.03.9 Bazni period

Nije primjenljivo

S.04 Mjerna jedinica

Podaci dobiveni ovim istraživanjem izraženi su u konvertibilnim markama (KM).

S.05 Referentni period

Podaci iz ovog istraživanja odnose se na referentnu 2022. godinu (koja je unaprijed definisana od strane Eurostata) i oktobar mjesec referentne godine.

S.06 Ovlasti institucija

S.06.1 Pravni akti i drugi sporazumi

Zakon o statistici u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“ br. 63/03 i 9/09);
Programa provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2021.-2024.
Trogodišnji Plan rada Federalnog Zavoda za statistiku za period 2023.-2025.
Godišnji plan rada Federalnog Zavoda za statistiku za 2023. godinu
Istraživanje o strukturi zarada se provodi u skladu sa regulativama EU: 530/1999 i 1738/2005

S.06.2 Dijeljenje podataka

- Agencija za statistiku BiH
- Na zahtjev i druge institucije uz obavezu potpisivanja memoranduma o povjerljivosti podataka

S.07 Povjerljivost

S.07.1 Politika povjerljivosti

Statističku povjerljivost određuju članovi 36. do 39. Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" 63/03 i 9/09) i svi zaposlenici Federalnog zavoda za statistiku dužni su ih se pridržavati:

Član 37. - „Tokom prikupljanja, obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašćeni organi i ustanove poduzeće sve neophodne mjere organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su

potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korišćenja u druge a ne u statističke svrhe.“

Član 38. - „Osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.“

Član 39. - „U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica“.

O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovoga člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim osobama te da će ih nakon upotrebe uništiti.

Potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju, korisnici podataka koji imaju pristup individualnim podacima se obavezuju:

- tretirati individualne anonimizirane podatke kao povjerljive u skladu sa pravilima, regulativama i procedurama,
- obezbijediti adekvatnu zaštitu individualnih podataka u skladu sa pravilima, regulativama i procedurama,
- zaštititi transfer mikropodataka i uništiti medije na kojima su podaci, kao i prateću dokumentaciju pet dana nakon publikovanja rezultata.

Publikovani rezultati istraživanja su apsolutno nepristrasni i politički neutralni.

Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrši za koju su statistički podaci dati na raspolaganje.

S.07.2 Postupanje s povjerljivim podacima

Podaci koji su prikupljeni, obrađeni i pohranjeni u svrhu izrade statističkih podataka smatraju se povjerljivim ako je putem tih podataka moguće neposredno ili posredno identificirati izvještajne jedinice čime se otkrivaju pojedinačni podaci. Izvještajna jedinica se neposredno identifikira putem naziva i adrese, odnosno putem identifikacionog broja koji joj je zvanično dodijeljen. Posredna identifikacija je utvrđivanje identiteta izvještajne jedinice putem dedukcije, uzimajući u obzir sve mjere koje se mogu koristiti da bi se identifikovala pomenuta izvještajna jedinica.

S.08 Politika objavljivanja

S.08.1 Kalendar objavljivanja

Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka i koji je dostupan na website-u.

S.08.2 Pristup kalendaru objavljivanja

<https://fzs.ba/wp-content/uploads/2025/01/Kalendar-publikovanja-2025.pdf>

S.08.3 Dostupnost korisnicima

Publikovani rezultati su apsolutno nepristrasni i politički neutralni.

Princip da svi korisnici imaju jednak pristup statističkim podacima na nepristrasnoj osnovi utvrđen je u članu 42. Zakona o statistici FBiH, a FZS ga u praksi dosljedno provodi.

Sve statističke publikacije objavljuju se na zvaničnoj web stranici Zavoda.

S.09 Učestalost diseminacije

Podaci se diseminiraju se na četvorogodišnjoj osnovi u skladu sa Kalendarom objavljivanja.

S.10 Dostupnost i jasnoća

S.10.1 Saopćenja

Redovna, četvorogodišnja, saopćenja dostupna na zvaničnoj internet stranici www.fzs.ba
Link za pristup saopćenjima: <https://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place-2/>

S.10.2 Publikacije

Gender-statistika žene I muškarci u Federaciji BiH – 2024.
Link za pristup publikaciji: <https://fzs.ba/wp-content/uploads/2025/01/Zene-i-muskarci-u-FBiH-2024.pdf>

S.10.3 Mrežna baza podataka

Podaci iz Istraživanja o strukturi zarada nisu dostupni putem on-line baze podataka.

S.10.3.1 AC1. Tabele s podacima – konsultacije

Ne raspolazemo informacijama, ne postoji softver za određivanje web hits unutar statističog domena u vremenskom periodu.

S.10.4 Pristup mikropodacima

Mikropodaci nisu diseminirani.

S.10.5 Ostalo

Pisani zahtjevi korisnika podataka.

S.10.5.1 AC 2. Metapodaci – konzultacije

Ne raspolazemo informacijama, ne postoji softver za određivanje web hits unutar statističog domena u vremenskom periodu.

S.10.6 Dokumentacija o metodologiji

Metodologija Istraživanja o strukturi zarada nalazi se na zvaničnoj web stranici Zavoda .
Link za pristup: <https://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place/>

S.10.6.1 AC 3. Stopa potpunosti metapodataka

Ukupan broj preporučenih metadata elemenata iz SIMS-a je 84. Broj raspoloživih metadata elemenata iz Istraživanja o strukturi zarada je 55.
Stopa kompletnosti meta podataka (SIMS) za ovo istraživanje iznosi 65% (55/84x100).

S.10.7 Dokumentacija o kvaliteti

Nije dostupno

S.11 Upravljanje kvalitetom

S.11.1. Osiguranje kvalitete

FZS slijedi preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u Kodeksu prakse evropske statistike (CoP) i implementira smjernice date u Okviru za osiguranje kvaliteta evropskog statističkog sistema (QAF). Više, u vezi osiguranja kvaliteta se nalazi u dokumentu – Izvještaj o usklađenosti zvanične statistike BiH s Kodeksom prakse evropske statistike

<https://fzs.ba/wp-content/uploads/2017/12/Izvjestaj-o-u-skla%C3%84%E2%80%98enosti-zvani%C3%84%C5%A4ne-statistike-Federacije-BiH-sa-KoP-EU-decembar-2017.pdf>

S.11.2. Procjena kvalitete

Nije dostupno

S.12 Relevantnost

S.12.1 Potrebe korisnika

Ključni korisnici podataka iz Istraživanja o strukturi zarada po glavnim grupama segmentacije su:

- javni sektor (Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH; Ministarstva za rad i socijalnu politiku; Direkcija za ekonomsko planiranje; Direkcija za evropske integracije; Ministarstvo finansija, Agencija za rad i zapošljavanje BiH i zavodi za zapošljavanje),
- poslovni subjekti,
- opća javnost,
- mediji (RTV kuće i printani mediji),
- strani korisnici (Eurostat; World Bank; IMF; UNDP; ambasade stranih država; strani mediji)

S.12.2 Zadovoljstvo korisnika

Istraživanje o zadovoljstvu korisnika ovim proizvodom tj. Istraživanjem o strukturi zarada se ne provodi.

S.12.3 Potpunost

S.12.3.1 R1. Stopa potpunosti podataka (P)

Za ovu statistiku se izračunavaju svi ključni pokazatelji, koji se zahtijevaju prema međunarodnim standardima. Prikazani podaci o: prosječnim godišnjim zaradama i medijani godišnje zarade po zaposlenom, a prema različitim karakteristikama (po spolu, prema područjima djelatnosti KDBiH 2010, vlasništvu poslovnog subjekta, prema grupama zanimanja, stepenu obrazovanja), podaci o prosječnom broju plaćenih sati rada, podaci o prosječnim zaradama i medijani zarade po satu, platnom jazu, prosječnom broju plaćenih sati rada za referentni mjesec i prosječnim godišnjim bonusima.

S.13 Tačnost i pouzdanost

S.13.1 Ukupna tačnost

S.13.2 Uzoračka pogreška i A1 indikatori uzoračke pogreške (U)

S.13.2.1 A1. Indikatori uzoračke pogreške (P)
S.13.3 Neuzoračka pogreška i A4 Stopa neodgovora jedinice za P i A5 Stopa neodgovora na određenu varijablu (U)
S.13.3.1 Pogreška obuhvata
Okvir za izbor uzorka za ovo istraživanje je statistički poslovni registar (SPR), sa stanjem na dan 31.12. referentne godine. Ova činjenica umanjuje mogućnost pojave grešaka obuhvata. Međutim, greške obuhvata su neminovnost svih statističkih istraživanja, pa tako i istraživanja o strukturi zarada. Najčešća greška obuhvata je ta da su obuhvaćeni poslovni subjekti koji su imali manje od 10 zaposlenih
S.13.3.1.1 A2. Stopa nadobuhvata
Prekomjerni obuhvat možemo definisati kao udio jedinica dostupnih u okviru koji ne pripadaju ciljnoj populaciji, a uključene su u okvir uzorka. Prekomjerni obuhvat u ovom istraživanju odnosi se na one poslovne subjekte koji su ušli u uzorak iako su imali manje od 10 zaposlenih u referentnom mjesecu, odnosno manje od 10 zaposlenih koji su primili plaću za referentni mjesec-oktobar. Okvir za izbor uzorka je statistički poslovni registar sa stanjem broja zaposlenih na dan 31.12. referentne godine, te postoji mogućnost da u uzorak uđu i oni poslovni subjekti koji su u oktobru mjesecu referentne godine imali manje od 10 zaposlenih koji su za taj mjesec primili plaću. Stopa prekomjernog obuhvata za ovo istraživanje je 0,3.
S.13.3.1.2 A3. Udio zajedničkih jedinica
U ovom istraživanju se ne kombinuju podaci (ne koriste jedinice) iz dva ili više izvora. Riječ je isključivo o podacima iz jednog izvora (statističko istraživanje). Greške mjerenja u ovom istraživanju moguće je otkriti u dvije faze: u toku terenskog rada i prilikom unosa obrazaca. Tokom terenskog rada vrši se kontrola ispunjenih upitnika i u slučaju uočavanja greške, koju nije moguće ispraviti korištenjem raspoloživih informacija, uspostavlja se telefonski kontakt sa izvještajnom jedinicom kako bi se korigovale uočene greške. Program za unos podataka iz ovog istraživanja sadrži kontrole koje onemogućavaju da se u bazu unesu računski i logički neispravni podaci. Ove kontrole mogu biti "hard" kontrole koje zaustavljaju unos i tzv."soft" kontrole koje upozoravaju (da se neka vrijednost nalazi izvan zadatih granica) ali dozvoljavaju unos podataka u elektronsku bazu. Greške mjerenja mogu se takođe uočiti tokom poređenja podataka iz ovog istraživanja sa srodnim podacima iz drugih statistički istraživanja za isti referentni period.
S.13.3.3 Pogreška neodgovora
Not applicable. Razlika između statistika izračunatih iz prikupljenih podataka i onih koje bi bile izračunate da ne postoje nedostajuće vrijednosti predstavlja grešku neodgovora. Postoje dvije vrste neodgovora: (1) neodgovor izvještajne jedinice, koji se javlja kada nisu prikupljeni podaci o izvještajnoj populaciji dizajniranoj za prikupljanje podataka, i (2) neodgovor varijable, koji se javlja kada se prikupe podaci samo za neke - a ne za sve varijable koje su zahtjevane određenim istraživanjem.
S.13.3.3.1 A4. Stopa neodgovora jedinice (P)

Stopa neodgovora= $[353/2070] \times 100 = 17,0\%$ - stopa neodgovora jedinice
S.13.3.3.2 A5. Stopa neodgovora na određenu varijablu (P)
Ne raspolažemo podacima o broju nedostajućih varijabli
S.13.3.4 Pogreška obrade
Greške koje se i pored logičkih kontrola mogu javiti tokom procesuiranja podataka otklanjaju se kroz listanje kontrola nakon završenog unosa podataka. Ove kontrole upozoravaju da pojedine vrijednosti odstupaju od zadatih intervala. Ukoliko se ustanovi da greška realno postoji ista se koriguje u saradnji sa izvještajnom jedinicom. Nije nužno da svako odstupanje znači i grešku.
S.13.3.5 Pogreška izbora modela
Nisu korišteni modeli za određeno područje potrebno za definisanje cilja procjene.

S.14 Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja
S.14.1. Pravodobnost i TP2 Pravodobnost konačnih rezultata (U)
S.14.1.1 TP1. Pravodobnost – prvih rezultata (P)
T+485 Prve rezultate iz Istraživanja o strukturi zarada, Federalni zavod za statistiku je objavio 538 dana nakon kraja referentnog perioda.
S.14.1.2 TP2. Pravodobnost konačnih rezultata (P)
T+546 Konačni rezultati Istraživanja o strukturi zarada, objavljeni su 724 dana nakon kraja referentnog perioda.
S.14.2. Poštovanje rokova objavljivanja i TP3 Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje (U)
Nije bilo kašnjenja u objavljivanju prvih i konačnih rezultata tj. podaci su objavljeni prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.
S.14.2.1 TP3. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje (P)
Nije bilo kašnjenja u objavljivanju prvih i konačnih rezultata tj. podaci su objavljeni prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.

S.15 Usklađenost i uporedivost
S.15.1 Uporedivost – geografska
Moguće je poređenje sa rezultatima Istraživanja o strukturi zarada u drugim Evropskim zemljama, jer su primijenjene iste regulative.

S.15.1 CC1. Koeficijent asimetričnosti kod oglednih statistika

S.15.2. Uporedivost – tokom vremena I CC2 Dužina uporedivih vremenskih serija (U)

Podaci iz Istraživanja o strukturi zarada se proizvode i objavljuju u četvorogodišnjoj dinamici. Trenutno raspoložemo podacima samo za referentnu 2022. godinu. Nakon narednog istraživanja (za referentnu 2026. godinu) bit će moguća uporedivost tokom vremena.

S.15.2.1 CC2 Dužina uporedivih vremenskih serija (P)

Podaci iz Istraživanja o strukturi zarada se proizvode i objavljuju u četvorogodišnjoj dinamici. Trenutno raspoložemo podacima samo za referentnu 2022. godinu. Zbog navedenog nije izračunata vrijednost pokazatelja za dužinu uporedivih vremenskih serija.

S.15.3. Usklađenost među područjima

S.15.3.1 Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Podatke o prosječnoj godišnjoj zaradi koje prikupljamo ovim istraživanjem možemo porediti sa strukturnim poslovnim statističkim istraživanjem (SPS) koje se u Federaciji provodi jedanput godišnje.

Poredimo varijablu prosječna godišnja zarada iz ISZ-a i troškove zaposlenika iz SPS-a. Ove dvije varijable velikim dijelom sadrže iste komponente. Važno je napomenuti da su u varijablu –godišnja zarada uključena sva primanja zaposlenih u toku referentne godine - opreziva i neopreziva. Zaradu čine bruto plaće i naknade plaća i ostala primanja zaposlenih na koja se plaćaju porezi i doprinosi kao i primanja zaposlenih na koje se po trenutno važećim zakonskim propisima u FBiH ne plaćaju porezi i doprinosi (topli obrok, prevoz, regres, otpremnine, posmrtnine i sl.). Godišnju zaradu čine: bruto plaće za rad sa punim, kraćim od punog ili dužim od punog radnog vremena (prekovremeni rad), zaostale isplate ili razlike plaća, dodaci za dežurstva, za rad noću i rad u smjenama, rad nedjeljom i praznikom, naknade plaća za neizvršene sate rada (godišnji odmor, plaćeno odsustvo, praznici, bolovanja do 30 dana, odsustvo zbog stručnog usavršavanja, zastoje u radu koji nije nastao krivicom zaposlenog), naknade troškova prevoza za dolazak na posao i odlazak sa posla, naknade za ishranu u toku rada, regres, otpremnine, posmrtnine.

Strukturne poslovne statistike prikupljaju podatke o zaposlenima i finansijskim pokazateljima poslovnog subjekta, među kojima su i troškovi zaposlenika. Trošak zaposlenika u SPS- u pored bruto plaće (u koju su uključeni akontacija poreza na dohodak i doprinosi iz i na plaću) obuhvata i ostale troškove zaposlenika u koje spadaju: naknade za topli obrok i prevoz, otpremnine, regres i sve ostalo što ima karakter ličnog primanja. Ovo istraživanje obuhvata sva preduzeća preko 20 zaposlenih. Podaci za preduzeća sa manje od 20 zaposlenih preuzimaju se iz administrativnih izvora u punom obuhvatu. U SPS-u obuhvaćeni su poslovni subjekti iz svih područja djelatnosti B-S, osim K i O. SPS istraživanje u djelatnostima P (obrazovanje) i Q (djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite) prikuplja podatke samo za privatni sektor.

$$\text{Trošak zaposlenika: } CC3 = \frac{x-y}{y} = (24726 - 22076)/22076 = 0,12$$

Prosječna godišnja zarada po zaposleniku koja je rezultat istraživanja o strukturi zarada, veća je za 12 % od troškova zaposlenika koja se dobije kao rezultat referentnog srodnog istraživanja, za 2022. godinu.

S.15.3.2 Usklađenost s podacima nacionalnih računa

S.15.4 Usklađenost – unutrašnja

Podaci unutar ovog istraživanja su koherentni.

S.16 Trošak i opterećenje

Materijalni troškovi Federalnog zavoda za statistiku za istraživanje o strukturi zarada sastoje se od troškova printanja upitnika, slanja obrazaca kantonalnim statističkim službama/uredima, distribucije obrazaca poslovnim subjektima, troškova telefona, faxesa, kao i troškova zaposlenih koji su angažovani na ovom istraživanju. Što se tiče vrijednosti utrošenih sati rada za svaku osobu koja je učestvovala u prikupljanju, unosu i kontroli obrazaca, kao i osoba koje su radile analizu i rezultate ovog istraživanja, ovu vrijednost nije moguće izračunati usljed nedostatka evidencije o tačnom broju sati utrošenih na ovom istraživanju. Federalni Zavod za statistiku prati razvoj tehnologije u smislu da veći dio podataka iz ovog istraživanja prikuplja putem web aplikacije, dio putem elektronskog upitnika, čime je smanjen broj printanja upitnika kao i opterećenje svih učesnika u procesu prikupljanja podataka, te automatizovana kontrola i obrada dostavljenih podataka.

Takođe, pokrenuti su procesi unaprijeđenja saradnje Federalnog zavoda za statistiku sa Poreskom upravom kao administrativnim izvorom većeg dijela potrebnih podataka, čime bi se značajno smanjilo opterećenje izvještajnih jedinica.

S.17 Revizija podataka

S.17.1. Politika revizije podataka

Ne postoji politika revizije objavljenih podataka.

S.17.2. Praksa revizije podataka i A6 prosječna veličina revizije podataka za U

Ne postoji politika revizije objavljenih podataka.

S.17.2.1 A6. A6 Prosječna veličina revizije podataka (P)

Ne postoji politika revizije objavljenih podataka.

S.18 Statistička obrada

S.18.1 Izvorni podaci

Izvor podataka u ovom istraživanju su aktivni poslovni subjekti - pravne osobe sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH, odnosno zaposleni u izabranim poslovnim subjektima koji su primili plaću za oktobar referentne godine.

Okvir za izbor uzorka za ovo istraživanje su pravne osobe iz Statističkog poslovnog registra (SPR) Federalnog zavoda za statistiku, stanje SPR na dan 31.12. referentne godine, ažuriran brojem zaposlenih iz završnih računa. Okvirom su obuhvaćene pravne osobe iz područja djelatnosti B-S, KD BiH 2010 koje zapošljavaju 10 i više zaposlenih osoba. U okvir uzorka nisu uključeni poslovni subjekti sa manje od 10 zaposlenih kao ni poslovni subjekti registrovani u djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov. U obuhvat istraživanja nije uključen obrt i srodne djelatnosti. Istraživanjem su obuhvaćene pravne osobe svih oblika vlasništva, ustanove i druge organizacije.

Prije finalnog slanja okvira Odsjeku za izbor uzorka, isti je revidiran i prečišćen na bazi informacija iz drugih statističkih izvora kako bi se smanjila mogućnost podobuvata, nadobuhvata, podobuhvata i netačne klasifikacije jedinica i detalja kontakata.

Okvir uzorka je stratifikovan prema pretežnoj djelatnosti pravne osobe na nivou oblasti KD BiH 2010 i prema veličini pravne osobe (prema broju zaposlenih).

Korištena je kombinovana metoda izbora pravnih osoba (stratifikovanog slučajnog uzorka i punog obuhvata), u zavisnosti od njihove veličine. Obuhvaćene su sve pravne osobe sa 250 i više zaposlenih, dok su ostale izabrane metodom slučajnog uzorka.

Jedinice prve etape su podijeljene u 78 klasa prema oblastima djelatnosti poslovnog subjekta (u sektorima od B do S) prema pretežnoj djelatnosti poslovnog subjekta i 5 klasa prema broju zaposlenih (10-49; 50-249; 250-499; 500-

999;1000+).

U drugoj etapi, unutar svakog izabranog poslovnog subjekta, izvršen je izbor uzorka zaposlenih, koji je izvršio sam poslovni subjekat prema uputstvu sa obrasca. Broj zaposlenih koje je trebalo izabrati u uzorak zavisio je od veličine poslovnog subjekta i biran je na način prikazan u tabeli:

Ukupan broj zaposlenih koji su primili plaću za oktobar 2022, (pitanje 9.1)	Broj zaposlenih za koje treba popuniti podatke	Postupak izbora zaposlenih u uzorak
1	2	3
Između 50 i 99	50% (svaki drugi)	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1,3,5,7 itd. do kraja spiska iz koraka 1.
Između 100 i 249	25% (svaki četvrti)	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1,5,9,13 itd. do kraja spiska iz koraka 1.
Između 250 i 1499	10% (svaki deseti)	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1,11,21,31 itd. do kraja spiska iz koraka 1.
1500 i više	150 zaposlenih	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1, 1+K, 1+2K itd. do kraja spiska zaposlenih iz koraka 1. K= broj zaposlenih u poslovnom subjektu koji su primili platu za oktobar/150. Npr. broj zaposlenih koji su primili platu za oktobar je 1800. K=1800/150=12 što znači da se bira svaki 12-ti zaposlenik.

Istraživanjem su obuhvaćene zaposlene osobe koje su u oktobru 2022. godine imale zasnovan radni odnos sa poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme (bez obzira na to da li su radili puno ili kraće od punog radnog vremena), i koje su primili plaću za oktobar 2022. godine.

Na osnovu izabranog uzorka formiran je adresar koji sadrži spisak izabranih izvještajnih jedinica (pravnih osoba) razvrstanih po kantonima, sa sljedećim identifikacijskim obilježjima: identifikacijski broj, naziv pravne osobe, općinu i kanton u kojoj posluje, djelatnost koju pravna osoba obavlja i adresne podatke.

Svrha adresara jeste da se na osnovu podataka koje sadrži, izvrši distribucija statističkih obrazaca, a tokom prikupljanja podataka kontroliše se obuhvat izvještajnih jedinica. Smatra se da je prema adresaru izvršen potpuni obuhvat ukoliko su sve izvještajne jedinice iz adresara dostavile tražene podatke.

Istraživanjem o strukturi zarada obuhvaćena su samo isplaćena primanja. Obračunata a neisplaćena primanja, nisu obuhvaćena ovim istraživanjem. Istraživanjem o strukturi zarada nisu obuhvaćena primanja koja se odnose na refundiranu plaću ili refundiranu naknadu plaće.

Okvir za izbor uzorka činila su 6167 poslovna subjekta. Veličina uzorka je 2.070 poslovnih subjekata.

Broj stratum u ovom istraživanju iznosio je 226.

S.18.2 Učestalost prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju jedanput u četiri godine tokom dva mjeseca terenskog rada.

S.18.3 Prikupljanje podataka

Za provođenje Istraživanja o strukturi zarada koristi se web aplikacija i elektronski obrazac.

Link za pristup obrascu: <https://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place/obraci/>

Zaposleni iz službi za statistiku u kantonima dostavljaju izvještajnim jedinicama izabranim u uzorak obavještenje o provođenju istraživanja, urnek elektronskog obrasca i uputstvo za popunjavanje istog kao i uputstvo za korištenje web aplikacije.

Službe za statistiku u kantonima prikupljaju popunjene elektronske obrasce, pružaju pomoć izvještajnim jedinicama u slučaju nejasnoća pri ispunjavanju elektronskih obrazaca ili unosa podataka putem web aplikacije, kontrolišu obuhvat izvještaja prema adresaru, kontaktiraju izvještajne jedinice u slučaju neodgovora, pripremaju podatke za

obradu (kontrolišu tačnost, potpunost i logičnost podataka, vrše unos, odnosno prijenos podataka-ukoliko isti nije izvršen putem web aplikacije)

S.18.4 Validacija podataka

Službe za statistiku u kantonima prikupljaju popunjene elektronske obrasce, pružaju pomoć izvještajnim jedinicama u slučaju nejasnoća pri ispunjavanju elektronskih obrazaca ili unosa podataka putem web aplikacije, kontrolišu obuhvat izvještaja prema adresaru, kontaktiraju izvještajne jedinice u slučaju neodgovora, pripremaju podatke za obradu (kontrolišu tačnost, potpunost i logičnost podataka, vrše unos, odnosno prijenos podataka-ukoliko isti nije izvršen putem web aplikacije). Nakon završenog unosa podataka metodolozi iz Odsjeka za statistiku tržišta rada vrše dodatne logičke kontrole podataka, poređenje sa srodnim istraživanjima, izrađuju saopćenje sa pripadajućim excel tabelama i dostavljaju iste Odsjeku za publicistiku koji objavljuje rezultate.

Za sve publikovane podatke izračunava se koeficijent varijacije.

S.18.5 Kompilacija podataka

Kod potpunog neodgovora ne vrši se imputacija, već se korekcija radi kroz ponderisanje (korekcija inicijalnog pondera neodgovorom). Ponder prve etape(za poslovni subjekat) jednak je količniku broja jedinica u stratumu iz okvira i broja jedinica u stratumu koje su izabrane u uzorak. Korigovanje pondera prve etape vrši se na način da se nakon isključenja jedinica prekomjernog obuhvata inicijalni ponder pomnoži sa korekcionim faktorom neodgovora, koji je dobiven kao količnik broja izabranih jedinica i istog broja umanjenog za broj jedinica koje nisu odgovorile, na nivou stratuma. Ponderi druge etape dobijaju se kao količnik broja zaposlenih u poslovnom subjektu i broja zaposlenih koji su izabrani u uzorak. Finalni ponder jednak je proizvodu pondera prve i druge etape. Kalibracija pondera nije rađena.

Za sve tabele izračunati su koeficijenti varijacije, standardna greška i intervali pouzdanosti.

S.18.5.1 A7. Stopa imputacije

S18.6 Usklađivanje

S.18.6.1 Desezoniranje

Podaci iz Istraživanja o strukturi zarada, obzirom na periodiku provođenja (četvorogodišnje), se ne desezoniraju.

S.19 Komentar